

Felolós szerkesztő:
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Szerkesztőség:
I. ker. BELICEY-U.
9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k.
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felolós kiadó: Gulyás P.M.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Utmutatás

a dohánytermeléshez.

Az ország különböző megyéiben tapasztaltam, hogy az új dohánytermelők közül igen sokan még azokat a legegyszerűbb gyakorlati fogásokat sem ismerik, melyek a jó dohány előállításához szükségesek. Ezért ezekről röviden megemlékezem. A dohánytermelésre szánt területet ősszel mélyen felássuk, vagy felszántjuk. Tavasszal, ha már nem túl nedves, kicsiben termelve, megkapáljuk s közvetlen az ültetés előtt erősen elgereblyezzük, nagybani termelésnél pedig ismételtelen megfogásoljuk. Ültetés előtt megjelöljük a palánták helyét 50-70 cm. sor-, illetve növénytávolságot adva aszerint, amint kis- vagy nagylevelű dohányt termelünk.

A palántákat lótrágyából készült melegágyban neveljük. Fontos az egyenletes vetés, amit úgy tudunk elérni, hogy a dohánymagot (200-300 palántához elegendő egy fél kávéskanál mag) tizszerannyi száraz homokkal keverjük és úgy szórjuk el a gondosan porhanyított melegágyba, utána pedig igen vékonyan behintjük földel. A melegágyat langyos, állott vízzel öntözzük, ha kikelt, gyakran szellőztetjük, később gyomláljuk, esetleg ritkítjuk a palántákat. A melegágyba való vetés március végén, április elején történik, a kiültetés az utófagyok után, május-hó folyamán, vidékek szerint váltakozva, előbb vagy később. A kiültetésre csak erős, ép, jónövesű palántákat szabad használni. Ültetés előtt a lyukakat meglocsoljuk s még az ültetés után is locsolunk pár napon át.

Az ültetés után 4-5 nap múlva először, majd ezután 10-14 nap múlva másodszor kapáljuk a kiültetett növényeket kellő óvatossággal, nehogy a zsenge növényt megsértsük. A második kapálás jó mélyen végzendő, a harmadik kapálás csekély feltöltésből áll, úgyelve az alsó levelek épségére.

Mihelyt a dohány virágozni kezd, a nagylevelű dohányokat lebugázzuk, ami a virágzat lecsipésében áll, kis levelűeknél ez a művelet elmarad. A bugával együtt néhány felső levelet is lecsipünk, hogy a megmaradottak annál szebben fejlődjenek.

A virágzat vagy tető elhanyása után a levek hónaljában levő rügyek kacsókat hajtanak, ezeket minél gyakrabban le kell csipni, hogy szebbek legyenek a levelek.

A dohány érését a zöld levelek halványodása, sárgás foltok megjelenése, úgynevezett habosodása jelzi. Később nem szabad hagyni a törést, mert az idejében letört dohány egyenletesebben szárad. A dohány törése

nálunk július-szeptember hónapban történik, homokos talajon előbb vályog-agyagtalajon később. Legelőbb érnek az alj levelek, 8-10 nap múlva a közepén elhelyezett úgynevezett anyalevelek s legutoljára a hegylevelek. A törésnél jó ezt a sorrendet betartani és az egyes csoportokat külön kezelni (fűzni). A letört dohányt a földön sorba rakjuk 1-4 napig fonnyadás végett. Ezután zsinegre, vagy vékony pálcákra fűzzük s száraz szellős, helyen felaggatjuk az egyes pórakat. Gyoma. Németh István.

IV. Károly Budapesten.

IV. Károly húsvét első napján váratlanul Budapestre érkezett, hogy Horthy kormányzótól átvegye a hatalmat, amit azonban a kormányzó megtagadott.

Ez esemény következtében a múlt péntekre összehívták a nemzetgyűlést, amely leszögezte azt az álláspontját, hogy az állami főhatalom gyakorlása ez idő szerint törvényerejűleg a kormányzót illeti szemben. Meskó Zoltán a kisgazdapárt nevében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A nemzetgyűlés, mint a nemzet kizárólagos törvényes képviselője a magyar nemzet nevében mély hálóját és törhetetlen ragaszkodását fejezi ki Magyarországnak kormányzója, nagybányai Horthy Miklós őfőméltósága iránt a közeli napok sorsdöntő eseményei során a nemzetérdekeit szolgáló egyedül törvényes és alkotmányos magatartásáért.”

A nemzetgyűlés határozatával tehát tisztázódott az a kérdés, hogy a ház milyen álláspontot foglal el a legutóbbi eseményekkel szemben. Ezzel azonban ez ügy nem került le a napirendről, mert a kisgazdapárt és a függetlenségi kisgazdapárt el van határozva arra, hogy a kormányt a király ideérkezésével kapcsolatos tevékenysége befejezte után a legenergiusabban követelni fogja a történetek alapos és széles körű felderítését.

Az iriggyelű kisgazdák helyzete.

88.904 korona egy tízholdas kisgazda évi kiadása.

A városi emberek legnagyobb része sárga irigységgel gondol a falusi földműves népre, mint akinek minden van, amit a városi embernek drága pénzen kell megfizetni és valahogy úgy képzelik, hogy mindez jóformán ingyenben van s a pénz inkább csak arra kell a falusi népnek, hogy legyen mit gyűjteni a ládafiába. Pedig a helyzet a valóságban máskép

fest. Falun is, városban is vannak gazdag emberek, akiknek jól megy a sorsuk, sajnos azonban falun is, úgy mint városban, több a szegényebb ember, mint a gazdag, több a szűkösön élő földművesség, zselér és kisbirtokos, mint a jómódu gazda.

A háborús konjunktúrák pedig csak az aránylag nagyobb gazdáknak jelentettek előnyt, akinek volt nagyobb mennyiségű eladó állatja; a kisebb gazda, aki jóformán annyit termel, a mennyi háztartása részére elég, örült, ha a néha eladásra kerülő jószág árával fedezhette a szükségleteit, mert a míg a gazda főterményének, a kenyérgabonának az ára sohasem volt a békebeli ár harmincszorosánál drágábbra maximálva s ló és marha ára is átlag a békeár hatvanszorosa volt, egyedül a sertés ért el száznegyvenháromezert árat — addig mindazon ipari cikkeknek az ára, amire a földműves embernek szüksége van, száz-kétszáz és még több száz százalékkal emelkedett.

Például egy 10 holdas gazdának az elmúlt 1920. évben átlagos pénzbevétele semmi esetben sem volt nagyobb 50.000 K-nál.

Ezzel szemben kiadása összesen 88.904 korona.

Egy tíz holdas kisgazdának tehát 33.904 koronával kevesebb volt az elmúlt évben a bevétele, mint amennyi a háztartásának és gazdaságának szükséglete.

A folyó évben a gazdasági termékek ára ruhamosan esik, de ezt nem követi az ipari cikkek árának hasonló arányú csökkentése. Ha ez így tart továbbra is, akkor kis és nagy gazdának egyaránt lehetetlen lesz a megélhetése.

Készpénzmegettérítés a vidéki közalkalmazottaknak.

A múlt év március 1-től december 31-ig ki nem adott tüzfamennyiség helyett.

A készpénzmegettérítés kifizetéséről most a pénzügyminiszter körréndeletet adott ki. Ennek értelmében készpénzmegettérítésben csak a vidéken lakó tisztviselők, nyugdíjasok, özvegyek és árvák részesülhetnek; ezek közül is csak azok, akiknek a kérdéses tíz hónapban valamely elosztóhelytől kellett volna megkapniuk a kedvezményes áru tüzfát. Az igény jogosultak kötelesek az állandó illetményeiket számfejtői hivatalnál legkésőbb május 31-ig jelentkezni igazolvány kiállításért és tüzfai igazolványukat a számfejtői hivatalnál bemutatni.

Olyan igény jogosult, aki tíz hónapon át kedvezményes áru tüzfát egyáltalán nem kapott, ha „O” jelzésű kedvezményes tüzfai igazolványa van, 895 koronát, ha pedig „A” jelzésű kedvezményes tüzfai igazolványa van, 447 korona 50 fillért kap készpénzmegettérítés fejében. A jelen rendelettel kiutalt készpénzmegettérítést legkésőbb június 30-ig fizetik ki,

Hogyan kívánja biztosítani az állam az ellátatlanok gabonáját.

A földmivelési miniszteriumban — hírszerint — már megállapították azokat az alapelveket, amelyeket a gabona szabad forgalmának tervezett visszaállítása esetén követni fognak. A tervezet három főrésze oszlik; az első rész az ellátatlanok részére szükséges még hiányzó 5000 vagon gabona beszerzését a szabadforgalom révén akarják a belföldön összevásárolni.

A másik fontos elhatározás a malomipar javára szolgál. A tervezet szerint ugyanis elakarják rendelni, hogy az új gabonát csak őrlemény alakjában szabad a vámkülföldre kiszállítani. A tervezet harmadik része a gabonaőrlemény vámját a gabona világszállítási árának megfelelően kívánja megállapítani, hogy ezáltal a magyar lisztet ott is versenyképessé tegyék, a hova a román buza (Németországba) és a jugoszláv buza (Csehországba) a magyar gabonakivitel kényszerpihenője alatt eljutott.

Pártélet

Soha még egy osztályt főispán részéről olyan brüszk hangu, vehemens indulatu támadás nem ért, mint aminőben a Falu-szövetség megalakítása céljából a múlt szombaton tartott nyilvános gyűlésen részesítette a szarvasi kisgazdákat dr. Egán Imre békésmegyeri főispán, akinek főispán-ságában pedig éppen a szarvasi kisgazdáknak, képviselőjük révén, aligha a legkisebb részük van.

Ez a főispáni beszéd foglalkoztatta legnagyobb részt pártunk vasárnap délelőtti választmányi ülését, valamint a délutáni pártértekezletet is, amely egyhangulag elhatározta, hogy e beszéd következtében a főispánnal szembeni további magatartása felől az április 10-re összehívott rendkívüli közgyűlésen fog határozni annál is inkább, mert a párt képviselője is csak ekkor lesz itthon. A párttagok tájékozása végett a választmány üléséből ezuttal a következőket közöljük:

Tóth László társelnök megállapítja, hogy 1. a főispán a megérkezésére jelzett időpontok közül csak a negyedikre érkezett meg, mert az első időpont március 15, a második április 3, a harmadik április 1, és a negyedik április 2 volt. Ezen körülmény méltán keltette sokakban azt a hitet, hogy a főispán egyáltalában nem is jön, mert a megelőző és közvetlen kinevezése utáni időbeni jövetelére tett ígéretét sem tartotta meg, holott pedig akkor a párt bankettel, bandériummal akarta fogadni;

2. a főispán április 2-án is a jelzett 11 óra helyett délutáni 1 órakor tartotta meg a gyűlést, mely körülmény — az ebéd időre való tekintettel is — sokakkal meguntatta a várakozást, azokat eltávozásra készítette;

3. dacára mindezeknek a párt április 1-én a pártkörben egész délelőtt — élén az elnökséggel — várta a főispánt és az április 2-án végre megtartott gyűlésen is az összhallgatóság számának megfelelő számarányban képviseltette magát és ezért, ha a főispán az összhallgatóság számát keveselte, nem egyedül a kisgazdákat illett volna támadás és csufság tár-

gyává tenni. A főispáni beszédnek az állítólagos izgatásra, illetve valami mesterkedésre vonatkozó részével kapcsolatban előadta még a társelnök, hogy közölte a főispánnal azt, hogy ő a pártkörben sűrűn megfordul, annak minden ülésén részt vesz, de soha senkitől a Falu-szövetség elleni izgatásról nem hallott, mire a főispán annyit mondott, hogy akkor e kijelentése téves információ alapján.

Dobay Lajos közölte a választmánnyal, hogy a beszéd hatása következtében a gyűlés befejezése után több kisgazdatársával együtt megkérte a főispánt arra, hogy nevezze meg a beszédjében névtelenül említett azt a részeges kisgazdát, aki állítólag a szövetség megalakítása ellen izgatott. Mert ha az pártunknak tagja volna, akkor ezen ténykedésével okvetlen foglalkozni fogunk. A főispán erre azt felelte, hogy ő tudja, hogy az illető kisgazda, de hogy a pártnak tagja-e, azt nem tudja. A nevet magának tartja. Minthogy a főispán az illető nevet ismételt kérelmére sem mondotta meg (Nagyszerű. Valakit nyilvánosan sértegetni, rágalmazni, de a felelősségre vonhatást elkerülni. A szerk.) ezt válaszolta neki: a Méltóságod által beszédjében hozzánk intézett szavak a kisgazdapártra oly sértők voltak, hogy a gyűlésen — főleg a munkásokat — a kisgazdák ellen kifakadásokra is ösztönözték. Ezzel mi és pártunk sértve érz magát s ezért arra kérjük Méltóságodat, hogy magyarozza ki beszédjének ránk vonatkozó részét, mire azonban a főispán szintén nem volt hajlandó. Erre én kijelentettem, hogy mindezzel nem vagyunk kielégítve és a dologgal a párt közgyűlésen fog foglalkozni.

A délutáni értekezleten Tóth László társelnök felhívta a megjelenteket arra, hogy jelentkezzen az, akinél bárki, bárhol és bármikor mesterkedett vagy izgatott volna arra, hogy a Falu-szövetség megalakítására nincs szükség, s hogy ezért a gyűlésen ne is jelenjen meg.

A nagyszámban megjelentek közül azonban illet megnevezni senki sem tudott, amiből nagyon valószínűen következtethető, hogy a gyűlés iránti részvétlenség se „izgatás”-ra, se mesterkedésre, hanem más okra vezethető vissza.

H I R E K.

— **Püspök látogatás.** Amennyiben gróf Széchenyi nagyváradi r. kath. püspök rezidenciáját június hó 5-ig Csabára áthelyeztetik, úgy e napon ő, ellenkező esetben Lindenberger debreceni püspöki helynök fog Szarvasra jönni a bérmálás szentségének feladása végett. A kath. hitközség már is nagyban készül a főpap ünnepélyes fogadására.

— **Az új magyar jegybank.** Mint megírtuk, Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter bécsi tárgyalásai során az Osztrák-Magyar Bénk vezetésével és felszámolóival közölte, hogy április 6-ikán a pénzkicserélésre vonatkozó törvényjavaslatát a magyar nem-

zetgyűlés elé terjeszti. A jegybank szabadalmát megszünteti és a nemzetgyűlés ellenőrzése alatt önálló jegykibocsátó intézetet állít fel. Az Osztrák Magyar Bank vezetősége és felszámoló hejlandóságot mutattak arra, hogy a magyar állami jegykibocsátó intézet az Osztrák Magyar Bank magyarországi személyzetét és szervezetét átvegye. Értesülésünk szerint a jelenleg forgalomban lévő magyar bankjegyek kicserélését, a már ismert feltételek mellett, május elején, legkésőbbben azonban május 15-én megkezdik és az három hónapon át fog tartani.

— **A hadirokkant tiszték szövetsége.** A háboruban megrokkant tiszték és önkéntesek egy új szövetség megalakításán fáradoznak, a mely kizárólag a közép-osztály intelligensebb elemeit akarja egységes táborba tömöríteni. A szövetség célul tűzte ki ezenkívül a keresetképtelen rokkant tiszték és tisztiozvegyek megélhetésének a biztosítását.

— **Halálozás.** Kondacs Samu helybeli iparos hosszas és súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése április 3-án délután ment végben általános részvét mellett,

— **Gyűrűs napfogyatkozás** van ma április 8-án. A gyűrűs napfogyatkozás nálunk reggel 8 óra negyvenhárom perckor kezdődik, legnagyobb lesz 10 óra egy perckor és tizenegy órakor véget ér e gyönyörű természeti tünemény.

— **Mérséklék a vasuti viteldíjakat.** Az általános árleszállítással kapcsolatosan mozgalom indult a vasuti tarifa leszállítására is. A kereskedelmi minisztérium által kinevezett Országos Tarifabizottság javaslatot készít elő, amelyben kéri a minisztert, hogy járuljon hozzá a vasuti viteldíjak mérsékléséhez.

— **Beszélő számok.** A szarvasi m. kir. anyakönyvi hivatal jelentése szerint a f. év első negyedében a bejegyzett születések száma 196 volt. Az új születettek közül halva született 9, s így a tényleges szaporulat 187 volt az első negyedében, ami nem valami vigasztaló, ha tekintetbe vesszük, hogy ezzel szemben 194 volt a halottak száma. Ennek kijavítására biztató reményt nyújt az, hogy az első évtizedben csak egyetlen egyszer éretett el és pedig tavaly, amikor az év első negyedében 145 pár bizta egymástól elválasztását ama bizonyos áóra és kapára.

— **Ahol diákok gondozzák a hősök sírját.** Nyiregyháza diákjai példát mutatnak a magyar ifjuságnak. A nyiregyházi temetőben a diákok gondozgatják a hősök sírjait, a fiúk a földmunkát, öntözést végzik, a lányok pedig a virágot ültetik, ápolják a hősök sírján. Bizony ez a szarvasi hősök temetőjének sírjaira is ráférne.

— **Huszonöt új közjegyzőség.** Az igazságügyminiszter a menekült közjegyzők kérésére huszonöt új közjegyzői állást szervezett. A budapesti és vidéki kamarák sérelmesnek tartották a miniszter elhatározását, mert megélhetésüket látták veszélyeztetettnek. A miniszter azonban megmaradt elhatározása mellett, sőt tizennyolc állásra elfogadta a menekült közjegyzők jelöltjeit, a még be nem töltött hét állás fölött pedig magának tartotta fenn a döntést.

— **Lejáró haszonbérletek** meghosszabbításáról intézkedik a 2080/1921. sz. kormányrendelet. Ennek értelmében az 1922. évi márc. hó 31-ik napja előtt különben lejárt minden mezőgazdasági haszonbérlet, amelynek területe a 20 kat. holdat meg nem haladja és melynek haszonbérletje földműves, hadirokkant, hadiozvegy vagy hadiárva, az 1921—22. gazdasági év végéig meghosszabbítatik, megkülönböztetve a jelen rendelet alá eső haszonbérlet a jelenben a jelen rendelet erejénél fogva sem akkor, ha a haszonbérlet

legkésőbb az 1921. évi augusztus hó 1. napja előtt a haszonbérbeadóval közli, hogy a haszonbérletet megtartani nem kívánja. Múltánylást érdemlő esetben a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága mellőzheti a haszonbérlet meghosszabbítását, ha a haszonbérleten felül bírt egyéb mezőgazdasági fölbirtoka maga is túlhaladja a 20 kataszteri holdat, Nem hosszabbodik meg végül a jelen rendelet erejénél fogva az a haszonbérlet, amelyre nézve a haszonbérbeadó rendkívüli felmondással élt s felmondását a bíróság nem mellőzi vagy nem mellőzte.

— **Ezresbankót evő kutya.** Kiskőrösről jelentik: Érdekes eset foglalkoztatja a kiskőrösi járásbírókat. Néhány héttel ezelőtt egy vadász a vadászakutyájával együtt betért az akasztói vendéglőbe, ahol ebédje végeztével 1000 koronás bankjeggyel fizetett. Az ezresbankó azonban véletlenül beleesett egy tál forró levesbe. Urbán János vendéglős előzékenyen kikapta a forró lében fuldokló ezrest, de mivel megégette az ujját, a pénzt a földre dobta. A zsiros bankót a vendég vadászakutyája bekapta és lenyelte. A vendég már most azt követelte, hogy a vendéglős a lenyelt ezresből vonja le az ebéd árát, a többi pénzt pedig fizesse vissza. A vendéglős nem fizetett, hanem pörre vitte a dolgot. A pör elé nagy érdeklődéssel néz egész Kiskőrös közönsége.

— **A főispán Szarvason.** Dr. Egan Imre békésmegyei főispán többszöri ki- és ledobolás után a múlt szombaton délelőtt Héjj Imre nemzetgyűlési képviselő társaságában megérkezett Szarvasra a Falu-szövetség megalakítása céljából. Ebből azonban ezuttal semmi sem lett a gyűlésen megjelentek csekélyszáma miatt. E fölötti bosszúságában azután a főispán a Falu szövetség ismertetése helyett neki rontott a kispárodnak, oda lyukadva ki, — egy főispánnál valóban szokatlan hangú és ezért a jobbízlésű hallgatóságban nagy visszataszítást is keltett beszédében, hogy ezt valami részegeskedő fráter „izgatása” okozta, holott a részvétlenség oka sokkal egyszerűbb és valódi magyarázata csak annyi, hogy a szarvasi közönség nincs szokva ahhoz, hogy főispánokra napokig, s az évenyenesen kitűzött napok is órákig várakozzon, pláne akkor, amikor dolog idő van és amikor a főispán jövetelében — a többszöri hirdetés után — bizalmasan is joggal meginoghatott. Egyébként a főispán beszédjének a kispárodnak tett hatásával lapunk „Pártélet” című rovatában foglalkozunk.

— **Ellopott bicikli.** Egy békésszent-andrási cipész hétfőn délután bekerékpározt Szarvasra bőrvásárlás végett. E célból betért Simkó Gyula üzletébe az üzlet előtt hagyva biciklijét, amelyre vásárlása közben egy élelmes tolvaj felkapott és azzal nemcsak vigyan, de oly jól el is karikázott, hogy a kárvalót cipész máig sem ért a nyomába.

Lapunk árúsitó helye:

Nagy Sándor könyvkereskedése, Nagy tőzsde, Piaci bódé, Általános fogyasztási szövetkezet, Vitális János vegyes kereskedése, Blaskó Jenő vegyes kereskedése, Holub István vegyes kereskedése, Baán Béla vegyes kereskedése, Községi fogyasztási szövetkezet, Pártkör. Tulok Jenő könyvkereskedése. Véber István dohánytőzsdeje.

— **Ünnepély Gyulán.** Múlt hó 30-án Békésvármegye és Gyula közönsége gyönyörű ünnepség keretében ünnepelte meg a románok kivonulásának és a Nemzeti Hadsereg bevonulásának évfordulóját, az összes üzletek zárva maradtak, ünnepi díszítéssel az egész város, az iskolákban ünnepi díszben összesereglett tanulóknak rövid egy órási előadásban méltatták tanáraik a nap jeletőségét. Az összes templomokban ünnepi istentisztelet tartott, fél 11 órakor pedig a vármegyei városok, falvak küldöttségei, valamint Gyula város csaknem teljes lakosságának részvételével a megyeháza előtti téren egy lélekemelő beszéd tartott. Az ünnepélyen megjelentek a Védő Ligák képviselőiben Illosvay Gusztáv nyug. államtitkár, Felapáthy Molnár Ferenc és Eördög Lajos a TEVÉL részéről dr. Pongrácz Aladár, jelen voltak még dr. Schriffner Ferenc és Héjj Imre nemzetgyűlési képviselők. A kiküldöttek magas szárnyalású és lelkes beszédet intéztek a megyeháza előtt feketélő tömeghez, melynek végeztével az egybesereglett tömeg fogadalmat tett, hogy nem fog nyugodni addig, míg Magyarország régi határait vissza nem szerezzi. Az ünnepélyt a Göndöcs kertben bántett követte, melyen Egan Imre főispán, a kormányzóra és a Nemzeti Hadseregére mondott lelkes felköszöntőt, a Nemzeti Hadsereg képviselőiben megjelent Krup Ferenc ezredes, válaszában a polgárságot éllette, s rámutatott arra a gyönyörű harmoniára, amely a polgárság és a katonaság között fennáll. Este a vármegyei ház dísztermében fényes sikerű műsoros estély volt a székely szövetség és a Gyulán felállítandó hősök szobra javára, melyet reggelig tartó bál követett.

— **Az angol munkások a bolsevizmus ellen foglaltak állást.** Az angol független munkáspárt összejövetelén elvetette a Moszkvához való csatlakozást.

— **Vigyázzunk a levelek lebélyezésére.** Az utóbbi időben a Csonkagyarország megszállt és egyéb területére küldött leveleket a címzők nem látják el kellőképpen bélyeggel és így a címzetteknek a hiányos bélyegzés következtében a portónak kétszeresét kell megfizetniük. A posta- és távirbaigazgatóság felhívja a közönséget, hogy a megszállt területekre a rendes bélyégilleték levelekre 2 korona 50 fillér. A levelezőlapokra pedig 1 korona.

— **Fatolvajok.** A kondorosi Geist és Derczy-féle majorkából az év eleje óta lopkodták az akácát. Az összes kár mostanáig 53 000 koronát tett ki. A csendőrség csak hosszas nyomozás után bírta a tetteseket elfogni. Reniliák Mihály, Szlovák Pál, András és György, Füzfa Mátyas, Katyják András, Sonkoly Mihály, Pál és fiatalkoru testvére, Uhlár János és fiatalkoru társa és Adamik Mihály ottani lakosok személyében, kik egybehangozóan beismerték a lopást. Mindanyukat a gyulai ügyészségnél feljelentették.

— **Százezer korona egy bikáért.** Szekszárdról írják. A magyaróvári szarvasmarha-tenyésztő egyesület százegyezer koronáért adta el egy kiváló bikáját gróf Széchenyi Domonkos és ifjabb Leopold Lajos nagydorogi tenyésztőnek. Ez eddig a legnagyobb ár, a mit eddig egy bikáért fizettek. Azonban már családfáját tekintve is kétségkívül megérdemli a nagy megbecsülést. A nevezett bika apja siamenthali telivér volt, nagyanyjáról és dédnagyanyjáról is feljegyezték, hogy 6143, illetve 7641 liter maximális évi tejelést érték el.

— **Az ékszerárak felére estek.** Az általános árcsökkenés legjobban az ékszerárak felére estek. Most aztán az, aki a pénzt ékszerben látta biztosítani, ugyancsak áldja. Hegedüs pénzügyminisztert.

Csonka Magyarország nem ország, Egész Magyarország Magyarország.

A legszebb virágnak a magyar nőnek DIANAPUDER adja üde hamvát

Kis doboz, illetve tégely K 15.—
Nagy „ „ „ K 25.—
A régi békeminőségben mindenütt kapható!

Gyártja: a Dianna Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30,

Az új lakásrendelet.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a minisztérium rég beígért rendeletét, a lakásügy rendezéséről, mely április 10-én lép életbe, mely az eddig kiadott ily rendletek helyébe lép.

A rendelet szabad rendelkezést biztosít az e rendelet hatálya alatt épített épületekben és épületrészekben levő helyiségek fellett. Kijelölési jogot biztosít a háztulajdonosnak (bérbeadónak) a tekintetben, hogy a helybenlakásra jogosult egyének sorából ki- nek részére kívánja bérbeadni a bejelentett lakást vagy más helyiséget. Az üresen álló, vagy felmondás vagy más módon megüresedett lakásokat, lakásrészeket és egyéb helyiségeket a lakásügyi hatósághoz be kell jelenteni és pedig a jelen rendelet életbe lépésekor üresen álló helyiségeket és helyiségrészeket április 18-ig, később keletkező üres helyiségeket pedig attól az időtől 8 nap alatt, amikor az illető helyiségek lakható állapotba kerültek, de mindenesetre a helyiség elfoglalása előtt. A bejelentést a bérbeadásra jogosultnak és a kiköltöző lakónak kell teljesíteni. Lakás átruházására átengedésre is a lakásügyi hatóság engedélye szükséges, ahová a beköltözést is be kell jelenteni.

Amennyiben a lakásügyi hatóság a lakásszükségletet a rendelet által hatóságilag igénybevehetőnek kijelölt helyiségek igénybevétele által sem tudná kielégíteni, úgy végső esetben igénybe veheti a lakott vagy használt helyiségek oly elkülöníthető részeit, a melyek a velük rendelkező félnek indokolt lakásszükségletét meghaladják, azonban ily esetben sem szabad konyhának és mellék-helyiségeknek közös használatát elrendelni. Az igénybe vett helyiség bérét és a bérlet egyéb feltételeit megegyezés hiányában a felek kérelmére a lakásügyi bizottság állapítja meg.

Ha a lakásügyi hatóság igénybe vételt rendelt el, az ellen az igénybe vételt szenvedő a határozat közlésétől számított 3 nap alatt 2 példányban a lakásügyi hatósághoz benyújtandó panasszal élhet, melynek tárgyában végső fokon az eljárás lakásügyi hatóság székhelye szerint illetékes, a szarvasi járásbeli ily ügyekben tehát a gyulai kir. törvényszék határoz.

Lakásoknak a bérét akár a jelenlegi, akár az új bérlővel szemben legfeljebb oly összegben lehet megállapítani, amely az 1920. évi április hó 30. napján kiadott rendelettel megszabott 30, illetőleg 35 százalékon, vagy az említett rendelet alapján hatóságilag megállapított összegben felül 60 százalékkal haladja meg azt az évi bérösszeget, amely az illető lakás után 1917. évi november hó 1 napján érvényesen ki volt kötve. Ha a lakás 1917. november 1-én nem volt kiadva, a bérösszeg kiszámításának alapjául az említett napot követő első bérbeadás alkalmával érvényesen kikötött bér, az olyan lakás tekintetében pedig, amelynek bérét a bérbeadó 1917. november 1. után a lakás-hivataltól nyert engedély alapján emelte, a béremelés alapjául e felemelt bérösszeget kell tekinteni. Butorozottan albérlőbe adott lakásrészek bérét nem lehet magasabban megállapítani annál az összegnél, amennyit az illető helyen hasonló butorozott lakásért általában fizetnek. A rendelet életbelépésétől számított 1 éven belül nincs helye béremelésnek, ha a rendelet életbelépése előtt 1 évnél nem régebb időn belül a háztulajdonos (bérbeadó) a bérlet emelte. A nem lakás-üzlet, raktár vagy iroda stb. céljára bérelt

vagy használt helyiségek bérének megállapítására vonatkozólag a rendelet a következőket mondja: az ily helyiségek bérmegállapítása csak abban esik korlátozás alá, a mennyiben az ily helyiségek bérét sem lehet szerződéssel sem oly magas összegben megállapítani, amely tekintettel a helyiség jóvedelmezőségére, a helyi viszonyokra, a felek helyzetére stb. indokolatlanul magasnak mutatkozik. Ha ilyen helyiség lakással együttesen tárgya a bérletnek, az egész bérletre a nem lakásul bérelt helyiségek bérletére megállapított szabályok irányadók, a mennyiben az ilyen helyiség a vele együtt bérelt lakással lényegesen fontosabb tárgya a bérletnek. Ha a bérlő a bérbeadó részéről újonnan megállapított bért indokolatlanul magasnak tartja, a bér megállapításának vele történt írásbeli közlésétől 15 nap alatt a bér mérséklését kérheti a bíróságtól.

Felmondásnak a következő esetekben van helye:

ha a lakásra saját maga vagy fel- vagy lemenő ágbeli rokona részére azért van szüksége, mert felmondás vagy igénybevétel következtében avagy egyéb ok miatt önhibájukon kívül hajléktalanná váltak, vagy nem hajléktalanok ugyan, de főbérletben lakásuk nincs és a háztulajdonosnak 1920. évi január hó 1 napja előtt vagy öröklés útján később is szerzett kis családi házában lévő lakásba kívánnak beköltözni;

ha a lakásra az ingatlan tulajdonosának vagy fel- vagy lemenő ágbeli rokonának fontos érdekéből van szüksége;

ha a bérlő a bér fizetésével vétkesen késedelmesedik;

ha a bérlő a bérlet tárgyát a bérbeadó érdekeinek jelentékeny sérelmével, megintés ellenére szerződés ellenesen használja, különösen rongálja, vagy jogosulatlanul egészben vagy részben másnak használatra átengedni;

ha a bérlő a többi lakókat, a háztulajdonost, vagy általában a ház rendjét súlyosan sértő, tűrhetetlen, megbotránczó, vagy egyéb súlyos kifogás alá eső magaviselést tanúsított, amely miatt a felmondás indokolt.

Egyház. Iskola.

* **Tanítói értekezlet.** A szarvasi ág. hitv. ev. egyházközség tanítósa Dankó Soma igazgató-tanító elnökléte alatt április 3-án tartotta rendes havi értekezletét. Az értekezleten Frankó Mihály gyakorlati előadást tartott a földrajzból. A mintatanítás igen jól sikerült. Az értekezlet megkeresi az egyházi iskolaszéket, hogy a külső iskolákban egyfolytában legyen a tanítás. A múlt értekezletű jegyzőkönyvek felolvasása után az értekezlet véget ért.

Egyesületek.

Békésvármegye kir. tanfelügyelőjétől ad 100—921. szám.

A „Néptanítók Lapja“ folyó évi 1—3. számának 20. oldalán a Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége tárgyában közreadott közleményekre utalással felkérem valamennyi tanítót, tanítónőt, ovónőt, hogy a Szövetségbe való belépési szándékukat a belépési nyilatkozat, nyomtatványok elküldetése céljából hozzám sürgősen jelentsék be. Gyula, 1921. március 24.

MIKLER, kir. tanfelügyelő

Eladó egy magyar állami cséplő garnitúra teljes felszereléssel Békésszentandrás Szilágyi Istvánnál 1—2

Gramofon jókarban, tiszta hangú alig használt lemezekkel olesón eladó I. ker. 275.

Eladó egy jókarban levő sarok ház III. ker. 295. szám alatt. Értekezni lehet ugyanott. 1—2

Regényesarnok.

A gradai rózsá.

Írta: Jean Rameau

(12)

De még sem egészen. A menekülését követő napon, mikor visszatért otthonának romjaihoz, egy dombos földrészen ráakadt egyik ökrükre, arra t. i., melyet mindig balfelől szoktak befogni a járomba, szóval Mártonra. Valószínű, hogy az árvíz sodorta idáig és annak a körülménynek köszönhető menekülését, hogy a kötél, mely a jászolhoz kötötte nem szakadt el és az uszó jászol nem engedte az állatot elmerülni.

A rettenetes katasztrófa kevés hiba, hogy meg nem foszította a szegény fiut esztől. Tizenhét éves volt, mikor ez a csapás sújtotta és ő ebben isten haragját látta, mely azért büntette a Hontarréde-családot, mivel gazdag létére henye életmódot folytatott. Ez az oka, hogy belépett a trappista rendbe. Vezekelni akart szüleinek bűneiért s azért választotta ezt a rendet, melynek szabályai a legszigorúbbak voltak valamennyi közt, s a melyről maga Szent Bernát azt írta: „A mi rendünk a megtestesült megalkodás.“

Néhány évi noviciátus után nevelése folytán igényt tarthatott volna arra, hogy páternek léptessék elő, de mint ilyennek, fehér ruhában kellett volna járnia és nem dolgozhatott volna a szántóföldön; ő pedig legalább is husz évig dolgozni akart, mivelni a földet, nehéz munkában kifárasztani testét, hogy őseinek lustaságáért vezekeljen. Ezért választotta a legnehezebb, legalázatosabb és legridegebb életmódot, melyet ember választhat, hogy annál biztosabban részesüljön halála után abban az üdvben, mely a lemondás jutalma.

Tudta, hogy Montségurben van egy trappista-zárda, elment tehát oda és elmondta a rendfőnöknek szülői szörnyű halálát és mindazon csapásokat, melyek őt magát sújtották. Tekintettel fiatal korára, szerencsétlen sorsára és vágyódására a szeretet után, megengedték neki, hogy elhozza magával egyetlen jó barátját, Mártont, amely vele együtt menekült az árvíz katasztrófából és vagyonának javarészét képviselte. Hét éve már, hogy Hontarréde István, aki midőn belépett a zárdába, Lázár nevet vette föl, Mártonnal együtt művelte a földet, Föltalált számára egy sajátos ígát, mely lehetővé tette, hogy minden segítség nélkül járomba fogja és így megesezt néha az is, hogy két ökröknek való munkát végezett a derék állat. Nem csoda, hogy gazdája igazán büszke volt hűséges munkatársára!

Folyt. köv.

Jó magaviseletű fiu tanoncnak felvétetik Brachna Lajos cukrásznál. 1—3

Építkezéshez való mindentéle faanyag kapható I. ker. 15. sz. alatt.

Varga András fakereskedő

közhirre teszi, hogy Kondoroson fakereskedését megnyitotta, hol mindennemű építkezési faanyag kapható a legjutányosabb árban. Ugyanott kapható fedélcserep, égetet tégl. 3—3

Hirdetéseket a nyomdában és Nagy-Sándor papir és könyvkereskedésében lehet feladni.

Hirdetmény.

A Magyarországi tanítók Eötvös Alapja pályázatot hirdet:

a) több egyenként 200 koronás jutalomdíjra,

b) több ugyanakkora összegű segélydíjra,

c) a budapesti Tanítók Házában létesített kedvezményes helyekre,

d) több árvanevelési segélyre.

Ezen hirdetmény részletes feltételei a „Néptanítók Lapja“ f. évi március hó 24. iki számában vannak meg. Az a) b) d) pont alatti segélyekre vonatkozó kérelmek f. évi május hó 31. ig Eötvös alap elnökségéhez küldendők be, annival is inkább, mert a később érkező kérelmek figyelembe nem vétetnek.

A c) pontra vonatkozó kérelmek, egyesületünk által létesített alapítványi helyre illetőleg, Eötvös alap igazgatóságához címzetten alulírott tanítóegyesületi elnöknel f. évi május hó 15-ig adandók be.

Szarvas 1921. évi április hó 7.

Piliszkzy János
tanító egyesületi elnök.

Egy ebédő és nappali szoba rendezés eladó Kosuth-utca 16. sz. a. 2—2

Szikvizgyár áthelyezés!

Az Egyesült Szikvizgyár eddigi helyiségéből a Kalmár-féle házból gyárát áthelyezte Vitális János kereskedő házába. 3—5

Eladó 6 szoba, előszoba s mellékhelyiségekből álló ház nagy kerttel, istállóval. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 3—3

RÓMER PÁL
aszatlos és temetkezési vállalkozó

SZARVAS.
I. ker. Deák Ferencz-utca 87 sz.

Dr. Flesch-féle

Skaboform - kenőcs

ujból kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget

sömört. ótvart, rühességet.

Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható.

15, 25 és 40 K-ás dobozokban. Bedörzsölés utánra való

Skaboform-puder 9 korona.

Kén- és kátrányszappan 22 K.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Főraktár Török József r.-t. Budapest,

VI. Király-utca 12.

Eladó ház III. ker. 317. sz. alatti ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Melis János szabó, III. ker. 80. szám. 9—10

Egy gazdasági ponyva eladó. Cim a kiadóhivatalnál megtudható.